

Suvestinė redakcija nuo 2017-01-01 iki 2017-06-30

Įstatymas paskelbtas: TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20641

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. birželio 28 d. Nr. XII-2501
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo
įstatymo Nr. IX-110 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą Nr. IX-110 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
ĮSTATYMAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nurodo asmenis, draudžiamus ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu, nustato teisę į šių draudimo rūšių išmokas, jų skyrimo, apskaičiavimo ir mokėjimo sąlygas.

2 straipsnis. Ligos socialinis draudimas ir motinystės socialinis draudimas

Ligos socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl jų pačių arba šeimos narių ligos ar dėl dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje prarastas ar negautas pajamas arba jų dalį. Motinystės socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros prarastas pajamas ar jų dalį.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apdraustasis asmuo** – fizinis asmuo, kuris pats moka ir (ar) už jį mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. **Apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos** – visos asmens pajamos ir kitos sumos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui, taip pat šio įstatymo nustatytos ir apdraustajam asmeniui priskaičiuotos ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos, priskaičiuotos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokos, mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir priskaičiuotos nedarbo socialinio draudimo išmokos bei dalinio darbo išmokos, mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu.

3. **Išmokos gavėjas** – fizinis asmuo, kuris turi teisę gauti įstatymų nustatytas ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas.

4. **Kompensuojamasis uždarbis** – apdraustojo asmens draudžiamųjų pajamų suma, pagal kurią apskaičiuojamos ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo išmokos.

5. **Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, nedarbo socialinio draudimo išmokas bei dalinio darbo išmokas, mokamas vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Savarankiškai dirbančių asmenų (išskyrus asmenis, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla) socialinio draudimo stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas. Jeigu šios įmokos sumokėtos nuo minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Tais atvejais, kai įmokos sumokėtos nuo mažesnės arba didesnės negu minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu. Asmenų, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla, socialinio draudimo stažas nustatomas pagal priskaičiuotas socialinio draudimo įmokas. Jeigu šios įmokos

priskaičiuotos nuo minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Tais atvejais, kai įmokos priskaičiuotos nuo mažesnės arba didesnės negu minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) tvirtinamuose Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

6. **Neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys** – asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 6 straipsnio 1 ir 7 dalyse.

7. **Šalies vidutinis mėnesinis darbo užmokestis** – Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) šalies ūkyje.

8. **Šeimos narys** – sutuoktinis, vaikas (įvaikis), motina (tėvas), įmotė (įtėvis).

9. **Turintys darbo ar tarnybos santykius asmenys** – asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse ir 6 straipsnio 4 dalyje.

4 straipsnis. Asmenys, draudžiami ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu

1. Ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu privalomai draudžiamus asmenis bei ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

2. Ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami asmenys turi teisę šios rūšies draudimu draustis savanoriškai Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Asmenys, gaunantys pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, laikomi apdraustaisiais nuo valstybinio socialinio draudimo pradžios datos iki draudžiamojo įvykio dienos, jeigu per šį laikotarpį buvo sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos nuo pajamų sumos, ne mažesnės kaip šio laikotarpio minimalių mėnesinių algų suma. Šioje dalyje nurodyti asmenys apdraustaisiais laikomi ne ilgesnį kaip 24 mėnesių laikotarpį nuo valstybinio socialinio draudimo pradžios datos.

5 straipsnis. Ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos

1. Pagal šį įstatymą skiriamos ir mokamos ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos.

2. Ligos išmokos skiriamos turintiems teisę jas gauti asmenims šiais atvejais:

1) apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl ligos arba traumos ir dėl to praradusiems darbo pajamų, išskyrus Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo numatytus ligos išmokos skyrimo ir mokėjimo atvejus;

2) sergantiems šeimos nariams slaugyti. Ši išmoka skiriama, jeigu gydytojo nurodymu būtina slaugyti susirgusį apdraustojo asmens šeimos narį;

3) apdraustiesiems asmenims, nušalintiems nuo darbo dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų;

4) apdraustiesiems asmenims, kurie gydosi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas. Ši išmoka skiriama apdraustiesiems asmenims už visą gydymosi tokioje įstaigoje laiką, taip pat vykimo į ją ir grįžimo iš jos laiką;

5) pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą ugdomų vaikų priežiūrai, jeigu švietimo įstaigose nustatytas infekcijų plitimą ribojantis režimas;

6) vaiko priežiūrai, jeigu asmuo, kuriam suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos ar atostogos vaikui priežiūrėti (toliau – vaiko priežiūros atostogos), dėl savo ar kito vaiko iki 3 metų, kurio priežiūrai jam suteiktos vaiko priežiūros atostogos, ligos ar traumos negali šio vaiko priežiūrėti;

7) apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu.

3. Motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos skiriamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims šiais atvejais:

1) motinystės – apdraustajam asmeniui nėštumo ir gimdymo atostogų metu;

2) tėvystės – apdraustajam asmeniui tėvystės atostogų metu;

3) vaiko priežiūros – apdraustajam asmeniui vaiko priežiūros atostogų metu, kol vaikui sueis vieni arba 2 metai, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte, arba vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 180 straipsnio 2 dalį, metu, jeigu įmotė (įtėvis) anksčiau negavo vaiko priežiūros išmokos tam pačiam vaikui priežiūrėti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

4. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą motinystės socialiniu draudimu draudžiami asmenys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nėštumo ir gimdymo, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos nesuteikiamos, remiantis nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimu, prilyginami asmenims, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, o remiantis Lietuvos

Respublikos gyventojų registro duomenimis apie vaiko gimimą, – asmenims, kuriems suteiktos tėvystės ar vaiko priežiūros atostogos.

5. Profesinės reabilitacijos išmokos skiriamos ir mokamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba) nustatė profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, jeigu šie asmenys dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje.

6 straipsnis. Kompensuojamasis uždarbis

1. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas ligos ir profesinės reabilitacijos išmokų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 3 kalendorinius mėnesius, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo ar profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį.

2. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš teisės gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo mėnesį.

3. Jeigu visą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį arba jo dalį apdraustajam asmeniui buvo mokama vaiko priežiūros išmoka už prieš tai gimusį (globojamą ar įvaikintą) vaiką arba jam buvo suteiktos prieš tai gimusio vaiko nėštumo ir gimdymo, tėvystės, vaiko priežiūros atostogos, globojamo vaiko nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros atostogos arba įvaikinto vaiko tėvystės, vaiko priežiūros atostogos, jo prašymu nauja motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoka gali būti apskaičiuota iš kompensuojamojo uždarbio, pagal kurį buvo apskaičiuota atitinkama ankstesnė (pirmesnė) motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoka už prieš tai gimusį (globojamą ar įvaikintą) vaiką.

4. Jeigu vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis ligos išmokai apskaičiuoti yra mažesnis negu 15 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki nedarbingumo atsiradimo mėnesio, ši išmoka skaičiuojama taikant pastarąjį dydį. Jeigu vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokai apskaičiuoti yra mažesnis negu 20 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo dienos, šios išmokos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį. Jeigu profesinės reabilitacijos išmokos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį galiojusį dviejų valstybinių socialinio

draudimo bazinių pensijų sumą, profesinės reabilitacijos išmoka skaičiuojama pagal pastarąjį dydį.

5. Maksimalus kompensuojamasis uždarbis ligos, profesinės reabilitacijos, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti negali viršyti dviejų šalies vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki nedarbingumo atsiradimo mėnesio, profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesio ar teisės gauti tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo dienos, dydžio. Kompensuojamasis uždarbis motinystės išmokoms apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

6. Vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis išmokoms apskaičiuoti nustatomas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Išmokos mokėjimas mirus asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti

Ligos, profesinės reabilitacijos ir motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokų sumos, kurios priklausė apdraustajam asmeniui ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusiojo asmens turtas, kai jie pateikia paveldėjimo teisės liudijimą.

II SKYRIUS LIGOS IŠMOKA

8 straipsnis. Teisė gauti ligos išmoką

1. Teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais turi asmenys, jeigu jie:

- 1) yra apdrausti ligos socialiniu draudimu;
- 2) tampa laikinai nedarbingi ir dėl to praranda darbo pajamų, taip pat jeigu tuo laikotarpiu jie negauna ligos išmokos pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;
- 3) iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse.

2. Ligos išmoką turi teisę gauti ir apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei studijavo aukštosiose mokyklose pagal nuolatinės formos studijų programą, jeigu laikinasis nedarbingumas prasideda per 6 mėnesius nuo bendrojo ugdymo programos, profesinio

mokymo programos arba aukštojo mokslo studijų programos baigimo ir atitinkamo išsilavinimo įgijimo (pagal mokymosi ir (ar) kvalifikacijos pasiekimus įteisinantį dokumentą).

3. Ligos išmoką taip pat turi teisę gauti apdraustieji asmenys, jeigu jie iki laikinojo nedarbingumo pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais buvo draudžiami kaip asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, ir pertrauka nuo jų statuso pasikeitimo yra ne ilgesnė kaip 3 mėnesiai.

4. Turintiems darbo ar tarnybos santykius asmenims ligos išmoka skiriama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo ar tarnybos laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį, ir atleidimo iš darbo ar tarnybos dieną.

5. Ligos išmoką taip pat turi teisę gauti neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys, jeigu jie turi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą stažą, o laikinasis nedarbingumas prasidėjo laikotarpiu, kuriuo šie asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis.

6. Pagrindas skirti ligos išmoką yra nedarbingumo pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

9 straipsnis. Ligos išmokos dėl apdraustojo asmens ligos arba traumos mokėjimo trukmė

1. Turintiems darbo ar tarnybos santykius apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos išmoką dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka darbdavys. Ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti trečiąją nedarbingumo dieną ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos. Tuo atveju, kai asmenims Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba nustato profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikį, ligos išmoka mokama iki pirmosios dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje dienos. Ligos išmoka po atleidimo iš darbo ar tarnybos dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių asmuo tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo ar tarnybos, mokama ne ilgiau kaip penkias kalendorines ligos dienas, jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po atleidimo iš darbo ar tarnybos.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio

straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

3. Apdraustiesiems asmenims, kurie savanoriškai gydosi nuo alkoholizmo, narkomanijos ar toksikomanijos specializuotuose stacionaruose, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų vieną kartą per kalendorinius metus.

4. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti pirmąją nedarbingumo dieną ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos.

5. Neturintiems darbo ar tarnybos santykių apdraustiesiems asmenims, įgijusiems teisę gauti ligos išmoką, ligos išmoka mokama nuo trečiosios laikinojo nedarbingumo dienos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos. Ligos išmoka pasibaigus draudimo laikotarpiui dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių asmuo tapo nedarbingas iki draudimo laikotarpio pabaigos, mokama ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas, jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po draudimo laikotarpio pabaigos.

10 straipsnis. Ligos išmokos sergančiam šeimos nariui slaugyti arba vaikui prižiūrėti mokėjimo trukmė

1. Kai apdraustasis asmuo slaugo sergantį šeimos narį, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama ne ilgiau kaip 7 kalendorines dienas.

2. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka motinai (tėvui), įmotei (įtėviui), globėjui, slaugančiam sergantį iki 14 metų vaiką, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios vaiko slaugymo dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų.

3. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka motinai (tėvui), įmotei (įtėviui), prižiūrinčiam vaiką, kurio priežiūrai suteiktos nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogos kitam asmeniui, kuris dėl savo ar kito vaiko iki 3 metų, kurio priežiūrai jam suteiktos vaiko priežiūros atostogos, ligos ar traumos negali šio vaiko prižiūrėti, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios vaiko priežiūros dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų. Bendras ligos išmokos mokėjimo terminas negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

4. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka motinai (tėvui), įmotei (įtėviui) ar globėjui, slaugančiam stacionare ar (ir) medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje sergantį iki 7 metų vaiką, taip pat motinai (tėvui), įmotei (įtėviui), globėjui ar rūpintojui, slaugančiam stacionare, ambulatoriškai ar (ir) medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje vaiką iki 18 metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras ir socialinės apsaugos ir darbo ministras, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama visą reikalingą slaugymo laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 dienų per kalendorinius metus.

11 straipsnis. Ligos išmokos užkrečiamųjų ligų protrūkių arba jų epidemijų metu mokėjimo trukmė

1. Kai teisės aktų nustatyta tvarka ypač pavojingų arba nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų židiniuose nustatomas karantino režimas, ligos išmoka dėl šios priežasties nušalintiems nuo darbo apdraustiesiems asmenims mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka visą nušalinimo nuo darbo laikotarpį iki karantino atšaukimo.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

3. Užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu, kai apdraustasis asmuo nuo darbo laikinai nušalinamas kaip užkrečiamosios ligos sukėlėjas nešiotojas ir negalima jo perkelti į kitą darbą, ligos išmoka apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį, gautą tik toje darbovietėje, kurioje apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo, ir mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

4. Kai teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas ir dėl to atsirado būtinybė prižiūrėti pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą ugdomą vaiką, ligos išmoka motinai (tėvui), įmotei (įtėviui) ar globėjui iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios vaiko priežiūros dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų.

12 straipsnis. Ligos išmokos asmenims, kurie gydosi sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, mokėjimo trukmė

1. Apdraustajam asmeniui, kuris gydosi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, išmoka mokama 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka už visą gydymosi joje laiką, tai pat vykimo į šią įstaigą ir grįžimo iš jos laiką.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Ligos išmokos mokėjimas atostogų metu

1. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl ligos arba traumos atsirado to asmens mokamų kasmetinių atostogų metu arba šių atostogų metu apdraustasis asmuo gydosi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, ligos išmoka mokama šio įstatymo 9 ir 12 straipsniuose nustatyta tvarka.

2. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių atsirado to asmens nemokamų atostogų metu arba jeigu apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo be teisės gauti darbo užmokestį, ligos išmoka pradedama mokėti šio įstatymo 9–12 straipsniuose nustatyta tvarka nuo tos dienos, kurią apdraustasis asmuo turėjo pradėti dirbti. Tokia pačia tvarka išmoka mokama, jeigu apdraustasis asmuo nušalinamas nuo darbo ligos metu.

14 straipsnis. Ligos išmokos dydis

1. Ligos išmoka, kurią moka darbdavys dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, negali būti mažesnė negu 80 procentų ir didesnė negu 100 procentų išmokos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Ligos išmoka, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, yra lygi 80 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

3. Ligos išmoka, tapus laikinai nedarbingam dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

4. Ligos išmoka sergančiam šeimos nariui slaugyti arba vaikui prižiūrėti, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, yra lygi 85 procentams išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

5. Ligos išmoka, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, per mėnesį negali būti mažesnė negu 15 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki laikinojo nedarbingumo nustatymo mėnesio.

6. Ligos išmoka apskaičiuojama ir mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Sąlygos, kuriomis ligos išmoka nemokama

1. Ligos išmoka nemokama, jeigu kompetentingos institucijos nustato, kad:

1) apdraustasis asmuo tapo laikinai nedarbingas dėl traumos, kurią gavo darydamas nusikalstamą veiką;

2) apdraustasis asmuo sužalojo savo sveikatą arba apsimetė sergančiu;

3) apdraustasis asmuo tapo nedarbingas dėl neblaivumo (girtumo) ar dėl piktnaudžiavimo psichiką veikiančiomis medžiagomis.

2. Asmenims, be pateisinamų priežasčių pažeidusiems elgesio nedarbingumo metu tvarką, nustatytą sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintose Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėse, ligos išmoka neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

3. Ligos išmokos neskiriamos ir nemokamos, jeigu dėl jų kreipiamasi praleidus šio įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nurodytą terminą.

III SKYRIUS

MOTINYSTĖS, TĖVYSTĖS IR VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

16 straipsnis. Teisė gauti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu

1. Teisę gauti motinystės išmoką turi asmuo, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 dalyje;

2) įstatymų nustatyta tvarka yra išleistas nėštumo ir gimdymo atostogų, išskyrus atvejus, kai apdraustasis asmuo pagal šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam nėštumo ir gimdymo atostogų, taip pat atvejus, numatytus šio straipsnio 2 dalyje;

3) iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą.

2. Moteriai, turinčiai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą, kuriai pasibaigė darbo sutartis arba kuri buvo atleista iš tarnybos, motinystės išmoka mokama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma ir kitoms

nėštumo ir gimdymo atostogoms, jeigu jos prasideda prieš tai gimusio, globojamo ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

3. Pagrindas skirti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu yra nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

4. Nėščiai moteriai, neturinčiai teisės gauti motinystės išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, mokama vienkartinė išmoka nėščiai moteriai pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymą.

17 straipsnis. Motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmė

1. Moterims, suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių, motinystės išmoka mokama už 126 kalendorines dienas. Komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka mokama papildomai už 14 kalendorinių dienų. Moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių) nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, motinystės išmoka mokama už 56 kalendorines dienas po gimdymo.

2. Moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių) nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, komplikuoto gimdymo atveju ar kai gimė daugiau negu vienas vaikas, motinystės išmoka mokama už 70 kalendorinių dienų po gimdymo.

3. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo. Jeigu kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau, išmoka mokama už 126 kalendorines dienas po gimdymo. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę negyvą vaiką, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo.

4. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka papildomai mokama už 14 kalendorinių dienų.

5. Apdraustajam asmeniui, paskirtam naujagimio globėju, motinystės išmoka mokama nuo globos nustatymo dienos tol, kol kūdikiui sueis 70 dienų.

18 straipsnis. Motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu dydis

1. Motinystės išmoka nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

2. Motinystės išmoka per mėnesį negali būti mažesnė už 20 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti motinystės išmoką atsiradimo dienos.

3. Jeigu apdraustasis asmuo motinystės išmokos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš tuo laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir jų dydis mažesnis už motinystės išmoką, jam mokamas motinystės išmokos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Jeigu šių pajamų ir (ar) išmokų dydis yra didesnis už motinystės išmoką arba jai lygus, motinystės išmoka nemokama. Mokant motinystės išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos motinystės išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos.

4. Motinystės išmoka apskaičiuojama ir mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Teisė gauti tėvystės išmoką

Teisę gauti tėvystės išmoką turi tėvas (įtėvis), kuris:

- 1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka yra išleistas tėvystės atostogų, išskyrus atvejus, kai apdraustasis asmuo pagal šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam tėvystės atostogų;
- 3) iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą.

20 straipsnis. Tėvystės išmokos mokėjimo trukmė

Tėvystės išmoka mokama tėvystės atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 179¹ straipsnio 1 dalį, laikotarpiu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

21 straipsnis. Tėvystės išmokos dydis

1. Tėvystės išmoka mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

2. Tėvystės išmoka per mėnesį negali būti mažesnė negu 20 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti tėvystės išmoką atsiradimo dienos.

3. Jeigu apdraustasis asmuo tėvystės išmokos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš tuo laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir jų dydis mažesnis už tėvystės išmoką, jam mokamas tėvystės išmokos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Jeigu šių pajamų ir (ar) išmokų dydis yra didesnis už tėvystės išmoką arba jai lygus, tėvystės išmoka nemokama. Mokant tėvystės išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos tėvystės išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios tėvystės atostogų dienos.

4. Tėvystės išmoka apskaičiuojama ir mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Teisė gauti vaiko priežiūros išmoką

1. Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse;

2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko priežiūros atostogų, išskyrus pirmaisiais vaiko auginimo metais, kai vaiko priežiūros atostogos nutraukiamos dėl grįžimo į darbą ar tarnybą, ar antraisiais vaiko auginimo metais, taip pat atvejus, kai apdraustasis asmuo pagal šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam vaiko priežiūros atostogų, ir atvejus, numatytus šio straipsnio 4 ir 5 dalyse;

3) iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą.

2. Jeigu apdraustasis asmuo, gaunantis vaiko priežiūros išmoką, įgyja teisę gauti motinystės išmoką dėl kito vaiko gimimo, globos ar įvaikinimo, jam mokamos abi šios išmokos, tačiau bendra išmokų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo palankesnio kompensuojamojo uždarbio dydžio, pagal kurį yra apskaičiuota motinystės išmoka arba vaiko

priežiūros išmoka. Jeigu apdraustasis asmuo, gaunantis vaiko priežiūros išmoką, įgyja teisę gauti vaiko priežiūros išmoką dėl kito vaiko gimimo, globos ar įvaikinimo, jam mokamos abi šios išmokos, tačiau bendra išmokų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo palankesnio kompensuojamojo uždarbio dydžio, pagal kurį yra apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka. Vaiko priežiūros išmokos mokamos neatsižvelgiant į tai, kurio vaiko priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos.

3. Asmeniui, neturinčiam teisės gauti vaiko priežiūros išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų ir atitinkančiam Išmokų vaikams įstatyme nustatytas sąlygas, mokama išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai pagal Išmokų vaikams įstatymą.

4. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui, gaunančiam vaiko priežiūros išmoką, kuriam pasibaigė darbo sutartis arba kuris buvo atleistas iš tarnybos, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma skiriant vaiko priežiūros išmoką, jeigu teisė ją gauti atsirado prieš tai gimusio, globojamo ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

5. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui, turinčiam šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą, kuriam pasibaigė darbo sutartis arba kuris buvo atleistas iš tarnybos ir dėl to negavo vaiko priežiūros atostogų, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma skiriant vaiko priežiūros išmoką, jeigu teisė ją gauti atsirado prieš tai gimusio, globojamo ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

6. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų, gaunančiam pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, kuris nėra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu jam buvo mokėta motinystės ar tėvystės išmoka ir jis turi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą motinystės socialinio draudimo stažą.

23 straipsnis. Vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmė

1. Vaiko priežiūros išmoka mokama vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos tol, kol vaikui sueis vieni arba 2 metai, arba vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 180 straipsnio 2 dalį, laikotarpiu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

2. Jeigu motina negavo motinystės išmokos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, vaiko priežiūros išmoka turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems

asmenims skiriama nuo vaiko gimimo dienos arba nuo pirmosios dienos po tėvystės atostogų pabaigos.

3. Jeigu motinystės išmoką už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį gavusi motina mirė, vaiko priežiūros išmoka turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo motinos mirties dienos.

4. Tėvystės atostogų metu tėvui, gaunančiam tėvystės išmoką, vaiko priežiūros išmoka nemokama.

5. Apdraustojo asmens, turinčio teisę į vaiko priežiūros išmoką, vaikui teisės aktų nustatyta tvarka nustačius laikinąją ar nuolatinę globą ar apdraustajam asmeniui, turinčiam teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, teismo sprendimu apribojus tėvų (tėvo ar motinos) valdžią arba apdraustąjį asmenį teismo nutartimi atleidus ar nušalinus nuo globėjo pareigų, ši išmoka neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas kitą dieną po teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo dienos, jeigu teismas nenutaria jų vykdyti skubiai, Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Vaiko priežiūros išmokos dydis

1. Vaiko priežiūros išmokos dydis iki vaikui sueis vieni metai yra 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio, jeigu apdraustasis pasirenka gauti šią išmoką, kol vaikui sueis vieni metai. Jeigu apdraustasis pasirenka gauti vaiko priežiūros išmoką, kol vaikui sueis 2 metai, šios išmokos dydis iki vaikui sueis vieni metai yra 70 procentų, o iki vaikui sueis 2 metai – 40 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Vaiko priežiūros išmokos dydis vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 180 straipsnio 2 dalį, laikotarpiu yra 70 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

2. Vaiko priežiūros išmoka per mėnesį negali būti mažesnė negu 20 procentų šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti vaiko priežiūros išmoką atsiradimo dienos.

3. Jeigu apdraustajam asmeniui gimsta du ir daugiau vaikų ar apdraustasis asmuo įvaikina arba globoja du ir daugiau vaikų ir jam yra suteiktos šių vaikų priežiūros atostogos, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte, vaiko priežiūros išmoka (šio straipsnio 1 ir 2 dalys) didinama atsižvelgiant į vienu metu gimusių ar įvaikintų arba globojamų vaikų skaičių, tačiau mokama bendra išmokų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

4. Jeigu apdraustasis asmuo, kuriam yra paskirta vaiko priežiūros išmoka, pirmaisiais vaiko auginimo metais turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš pirmaisiais vaiko auginimo metais vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir jų dydis mažesnis už vaiko priežiūros išmoką (bendrą šių išmokų sumą), jam mokamas vaiko priežiūros išmokos (bendros šių išmokų sumos) ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Jeigu šių pajamų ir (ar) išmokų dydis yra didesnis už vaiko priežiūros išmoką arba jai lygus, vaiko priežiūros išmoka nemokama. Mokant vaiko priežiūros išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos. Antraisiais vaiko auginimo metais vaiko priežiūros išmoka mokama nepriklausomai nuo tuo metu gautų pajamų ir (ar) išmokų.

5. Vaiko priežiūros išmoka apskaičiuojama ir mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

6. Jeigu apdraustasis asmuo, kuriam yra suteiktos vaiko priežiūros atostogos, įsidarbina kitoje darbovietėje ir šioje darbovietėje jam suteikiamos vaiko priežiūros atostogos, vaiko priežiūros išmoka iš naujo neskiriama.

IV SKYRIUS

PROFESINĖS REABILITACIJOS IŠMOKA

25 straipsnis. Teisė gauti profesinės reabilitacijos išmoką

1. Teisę gauti profesinės reabilitacijos išmoką šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju turi apdraustieji asmenys, jeigu jie:

- 1) dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje ir dėl to negauna darbo pajamų;
- 2) iki profesinės reabilitacijos programos pradžios turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos socialinio draudimo stažą.

2. Pagrindas skirti profesinės reabilitacijos išmoką yra Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos sprendimas dėl profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo ir profesinės reabilitacijos pažymėjimas, išduotas vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamomis Profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo taisyklėmis.

26 straipsnis. Profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimas

1. Profesinės reabilitacijos išmoka turinčiam teisę ją gauti asmeniui skiriama už dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje laikotarpį ir mokama nuo pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos, kol asmuo taps darbingas arba bus pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu, bet ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų. Ši išmoka mokama kiekvieną mėnesį (už praėjusį mėnesį).

2. Profesinės reabilitacijos išmoka neturinčiam pagal šį įstatymą teisės ją gauti asmeniui skiriama už dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje laikotarpį ir mokama Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų.

27 straipsnis. Profesinės reabilitacijos išmokos dydis

1. Profesinės reabilitacijos išmoka, mokama pagal šį įstatymą, lygi 85 procentams išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

2. Profesinės reabilitacijos išmoka per mėnesį negali būti mažesnė kaip profesinės reabilitacijos programos pradžioje galiojusių dviejų valstybinių socialinio draudimo bazinių pensijų suma.

3. Profesinės reabilitacijos išmoka apskaičiuojama ir mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Ši išmoka mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų.

28 straipsnis. Profesinės reabilitacijos išmokos nemokėjimas

Jeigu asmuo nedalyvauja profesinės reabilitacijos programoje, profesinės reabilitacijos išmoka neskiriama, nepaisant to, kad asmeniui nustatytas profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis ir išduotas profesinės reabilitacijos pažymėjimas, o paskirtos profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimas nutraukiamas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo atnaujinimas

Nutrauktos profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimas Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka atnaujinamas nuo dienos, kurią asmuo pradėjo tęsti anksčiau pradėtą profesinės reabilitacijos programą.

V SKYRIUS

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO LĖŠOS LIGOS SOCIALINIAM DRAUDIMUI IR MOTINYSTĖS SOCIALINIAM DRAUDIMUI

30 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšos ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui

1. Ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui skirtos lėšos įtraukiamos į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą įstatymų nustatyta tvarka pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymo nustatytus šių valstybinio socialinio draudimo rūšių įmokų tarifus.

2. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo pajamas sudaro šiai draudimo rūšiai draudėjų ir apdraustųjų asmenų mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo pajamų dalį gali sudaryti lėšos, skirtos iš Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo Vyriausybės tvirtinamuose Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo ir valdymo nuostatuose nustatyta tvarka.

3. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo išlaidas sudaro lėšos, skirtos šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytoms ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms mokėti.

31 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui

Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu.

32 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir išmokų skaičiavimo tvarka

1. Ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui skirtos valstybinio socialinio draudimo įmokos už kiekvieną apdraustąjį asmenį skaičiuojamos ir mokamos įstatymų nustatyta tvarka kartu su kitomis valstybinio socialinio draudimo įmokomis.

2. Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos skaičiuojamos ir mokamos bei pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų dienos, nustatomos pagal Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro

duomenis ir (ar) kitus papildomai pateiktus dokumentus Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.

33 straipsnis. Išmokų skyrimas ir mokėjimas, permokėtų išmokų sumų išieškojimas

1. Šiame įstatyme numatytas išmokas, išskyrus darbdavio mokamas ligos išmokas už dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai (toliau – Fondo valdybos teritoriniai skyriai) arba Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius (toliau – Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius), vadovaudamiesi šiuo įstatymu ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatais.

2. Fondo valdybos teritorinis skyrius arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius sprendimą dėl išmokų skyrimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikalingų dokumentų ir (ar) duomenų gavimo Fondo valdybos teritoriniame skyriuje arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriuje dienos.

3. Fondo valdybos teritorinis skyrius arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius, priėmęs sprendimą neskirti išmokos, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos išsiunčia (įteikia) pareiškėjui sprendimą ar jo nuorašą. Sprendime nurodoma išmokos neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Sprendimas skirti išmoką ar jo nuorašas siunčiamas (įteikiamas) tik asmens prašymu. Kai prašymas pateikiamas per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą, sprendimas pateikiamas per šią sistemą.

4. Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės ir tėvystės socialinio draudimo išmokos skiriamos ir mokamos nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jų kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo ligos, profesinės reabilitacijos, nėštumo ir gimdymo ar tėvystės atostogų pabaigos. Tais atvejais, kai elektroninis nedarbingumo pažymėjimas išduodamas ligai pasibaigus, ligos išmoka skiriama ir mokama nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektroninio nedarbingumo pažymėjimo išdavimo dienos. Vaiko priežiūros išmoka skiriama ir mokama nuo teisės gauti šią išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo laikotarpio, už kurį asmuo turi teisę gauti išmoką, pabaigos.

5. Permokėtos išmokų sumos išieškomos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai dėl šio įstatymo taikymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo nuostatos taikomos asmenims, įgijusiems teisę gauti socialinio draudimo išmokas po šio įstatymo įsigaliojimo.
3. Asmenims, įgijusiems teisę gauti socialinio draudimo išmokas iki šio įstatymo įsigaliojimo, išskyrus asmenis, kurie nuo 2016 m. kovo 15 d. iki šio įstatymo įsigaliojimo įgijo teisę gauti motinystės pašalpą (motinystės išmoką), socialinio draudimo išmokos neperskaičiuojamos ir mokamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytą tvarką. Asmenims, nuo 2016 m. kovo 15 d. iki šio įstatymo įsigaliojimo įgijusiems teisę gauti motinystės pašalpą (motinystės išmoką), motinystės pašalpos (motinystės išmokos), apskaičiuotos pagal vidutinį mėnesinį kompensuojamąjį uždarbį, apribotą teisės į šią pašalpą (išmoką) atsiradimo mėnesį galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 3,2 dydžio suma, iki 2017 m. kovo 31 d. perskaičiuojamos taikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas ir iki 2017 m. birželio 30 d. išmokamas susidaręs motinystės pašalpos (motinystės išmokos) skirtumas. Šis skirtumas mokamas tuo pačiu būdu, kuriuo buvo mokama neperskaičiuota motinystės pašalpa (motinystės išmoka), jeigu asmuo, kuriam jis turi būti išmokėtas iki jo išmokėjimo nepateikia prašymo dėl kito išmokėjimo būdo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

4. Teisę gauti ligos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmoką turi apdraustieji asmenys, jeigu jie atitinkamai iki laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų pradžios neįgijo ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais buvo draudžiami kaip asmenys, nurodyti iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusio Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 ir 4 punktuose, ir pertrauka nuo jų statuso pasikeitimo yra ne ilgesnė kaip 3 mėnesiai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-138](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29842

Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2501

1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymas